

 ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені Богдана Хмельницького Навчально-методичний відділ	Силабус навчальної дисципліни «МЕТОДОЛОГІЯ І ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»			
	Статус дисципліни: навчальна дисципліна обов'язкового компонента фахового переліку			
Галузь знань	«СФЕРА ОБСЛУГОВУВАННЯ»			
Спеціальність	242 «Туризм і рекреація»			
Освітня програма	«Туризм»			
Ступінь вищої освіти	МАГІСТР			
Форма навчання	Денна, заочна			
Курс	1 курс			
Семестр	1			
Обсяг дисципліни	Кредити	3	Години	90
Семестровий контроль	Залік			
Викладач				
Контактна інформація				
Кафедра	Туризму і готельно-ресторанної справи			
Навчально-науковий інститут / Факультет	Економіки і права			
Мова викладання	українська			
Предмет навчання (Що буде вивчатися)	Методологічні та організаційні основи проведення наукових досліджень.			
Мета (Чому це цікаво/потрібно вивчати)	Метою курсу є вивчення теоретичних основ і практики організації наукових досліджень у різних формах, формування навичок практичного застосування конкретних методів наукового пошуку у професійній діяльності менеджера в сфері послуг.			
Програмні результати (Чому можна навчитися)	Згідно з вимогами освітньо-професійної програми, програмними результатами вивчення дисципліни «Методологія і організація наукових досліджень» є такі: РН1. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки, критичне осмислення проблем у сфері туризму та рекреації і на межі галузей знань. РН2. Спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур у сфері туризму і рекреації. РН3. Застосовувати сучасні цифрові технології, методи та інструменти дослідницької та інноваційної діяльності			

	для розв'язання складних задач у сфері туризму та рекреації. РН4 Проводити аналіз геопросторової організації туристичного процесу, проєктувати його стратегічний розвиток на засадах сталості. РН5. Здійснювати комплексний аналіз і оцінювання функціонування туристичного ринку різних ієрархічних рівнів, прогнозувати тенденції його розвитку. РН6 Аналізувати та оцінювати діяльність суб'єктів туристичного ринку, планувати результати їх стратегічного розвитку. ПРН14 Розробляти та впроваджувати інноваційні рішення в управлінні туристичною діяльністю, враховуючи принципи сталого розвитку та на засадах екологічної та соціальної відповідальності. У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти зможуть оволодіти: основами наукознавства та методологією наукових досліджень; набути практичні навички застосування загальнонаукових та спеціальних методів у наукових дослідженнях; навчитися науковій організації дослідного процесу; засвоїти правила роботи з бібліотечно-бібліографічними джерелами інформації у наукових дослідженнях.
Компетентності (Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями)	Загальні компетентності: ІК Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері туризму і рекреації. ЗК1. Здатність до організації, планування, прогнозування результатів діяльності ЗК2. Здатність вести професійну діяльність у міжнародному та вітчизняному середовищі. ЗК 6. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 7. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми. СК1. Здатність застосовувати у професійній діяльності категорійно-термінологічний апарат, концепції, методи та інструментарій системи наук, що формують науковий базис туризму та рекреації СК2. Здатність планувати і виконувати наукові та/або прикладні дослідження у сфері туризму та рекреації. СК5. Здатність оперувати інструментами збору, обробки інформації, аналізувати та управляти туристичною інформацією.

Зміст дисципліни	Змістовий модуль 1. Наукова діяльність та її регулювання 1.Основні завдання науково-дослідної роботи та її організація у вищому навчальному закладі 2.Наукова діяльність та її нормативне регулювання 3.Методологія наукового дослідження 4.Економіко-статистичні методи в наукових дослідженнях Змістовий модуль 2. Організація наукових досліджень 5.Наукова організація дослідного процесу 6.Інформаційне забезпечення наукового дослідження 7.Організація підготовки науково-педагогічних кадрів.	
Розподіл годин	Лекційні	14
	Практичні/семінарські	16
	Лабораторні	
	Самостійна робота	60
Критерії оцінювання роботи студентів	Відповідь на семінарах 2-5; Самостійна робота 10 Індивідуальна робота пов'язана з темою кваліфікаційної роботи 40; Доповнення 1-5 ; Експрес – контрольна робота 5-10; Реферат 10; Модульна контрольна робота 10 Якщо здобувач відвідав курси чи пройшов тренінг, а їх зміст у рамках неформальної освіти відповідає темам дисципліни, за умови наявності сертифікату, ці теми можуть бути зараховані.	
Інформаційне забезпечення (лінк на е-НМЗНД)	Гугл-клас mj5r7kc	
Матеріально-технічне забезпечення	Аудиторія теоретичного навчання, проектор, ноутбук, смартфон, наукова література, презентаційні матеріали	

Література та навчальні матеріали:

Основна:

1. Бхаттачарджи А., Ситник Н. Методологія та організація наукових досліджень: дослідження в соціально-економічних науках. Навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. К.: НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського», 2022. 173 с.
2. Гуторов О.І. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посібник. Х.: ХНАУ, 2017. 272 с.
3. Джинджоян В.В., Саленко А.С., Сазонець І.Л. Соціальні детермінанти розвитку сфери послуг в концепції формування постіндустріального суспільства. Рівне. Волин. Обереги, 2021. 208 с.
4. Глухарев, С. М. Методологія наукових досліджень (Методологія економічних досліджень): конспект лекцій з курсу. Х.: ХНАМГ, 2016. 112 с.

5. Колесников О. В. Основи наукових досліджень: навч. посіб. 2-ге вид. випр. та доп. К.: Центр учбової літератури, 2019, 144 с.
6. Методологія та організація наукових досліджень (галузі знань: 05 – соціальні та поведінкові науки, 07 – управління та адміністрування) [Текст] : навч. посіб. / Л. Г. Ліпич, С. М. Бортнік, І. Г. Волинець та ін. ; за заг. ред. Л. Г. Ліпич. – Луцьк : Вежа-Друк, 2018. – 220 с.
7. Петрович Й. М., Новаківський І. І. Управління інноваційними проектами : навч. посіб. Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2016. 313 с.
9. Сергієнко В.В. Філософські проблеми наукового пізнання : навчальний посібник. Кременчук: Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського, 2017, 103 с.

Додаткова:

1. Основи наукових досліджень: навч. посіб. / за заг. ред. Т. В. Гончарук. — Тернопіль, 2014.
2. Цехмістрова Г.С. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. / Г.С. Цехмістрова. – К. : Видав. Дім «Слово», 2008. – 280 с.
3. Приклади оформлення бібліографічного опису у списку джерел, який наводять у дисертації, і списку опублікованих робіт, який наводять в авторефераті [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://www.vak.org.ua/docs/news/nakaz_26_01_08.doc 9. Б. Методичні рекомендації до виконання практичних робіт з курсу «Методологія та організація наукових досліджень в галузі біології». – Луцьк : Медіа, 2016. – 40 с.
4. Global Transformation of Employment as a Factor of Country's Labor Market Development Stanislava Pasiaka, Mariana Bil, Maria Dmytrenko, Viktoriia Krasnomovets// Research in World Economy Vol 11, No 4 (2020) URL: <http://www.sciencedirect.com/journal/index.php/rwe/issue/view/931> (скопюс)
5. Pasiaka, S., Kirdan, O., Braslavskaya, O., Kosmidailo, I., Oliynyk, O., Povorozniuk, I., & Drobotova, M. The economic role of tourism in european countries' sustainable development. Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development EISSN 2345-0355. 2022. Вип. 44. №3: С.323-337. <https://ejournals.vdu.lt/index.php/mtsrbid/article/view/3571>
6. Trusova, N.V., Oleksenko, R.I., Kalchenko, S.V., Pasiaka, S.R., Moroz, S.A Managing the intellectual potential in the business-network of innovative digital technologies <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57219410904>
 - a. .Estudios de Economia Aplicada, 2021, 39(5) (скопюс)
7. Пасєка С.Р. Біль М.М. Теоретико-прикладні аспекти реалізації туристичної мобільності у глобальному вимірі. Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія: Економічні науки Ч. 2. Полтава : РВВ ПУЕТ, 2019. № 4 (95). С. 90-97. URL: <http://journal.puet.edu.ua/index.php/nven> .
8. Пасєка С. Р., Джумурат В. М. Теоретичні засади дослідження туристичного потенціалу території. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2023. №5 (322). С. 42-49. URL: <http://journals.khnu.km.ua/vestnik/?p=19185>
9. Пасєка С. Р., Горященко М.С. Закордонний досвід розвитку туристичного бізнесу: методологія та організація. Приазовський економічний вісник. Інфраструктура ринку. 2024. №79 <http://www.market-infr.od.ua/uk/79-2024>
10. Пасєка С.Р., Маслиган О.О., Проектна схема циклу управління інтегрованими зусиллями з розвитку підприємств кластеру туризму та рекреації. Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія Економічні науки. 2020, Вип.1. С.109-116 URL: <http://econom-ejournal.cdu.edu.ua/article/view/3745>
11. Пасєка С.Р., Кочума І. Ю. Детінізація зайнятості в сфері гостинності в умовах воєнного стану: безпековий аспект. Вісник Черкаського національного університету. Серія: економічні науки. 2023. № 1-2. С. 24-33 URL: <https://econom-ejournal.cdu.edu.ua/article/view/4988>

12. Маслиган О.О., Пасека С., Касинець О.В. Мережева структура функціонування кластерів туризму і рекреації. Ефективна економіка. 2020, №4 URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/4_2020/56.pdf
13. Пасека С.Р. Зелений туризм як важіль механізму економічного розвитку сільських територій. Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія: Економічні науки. Випуск 4, 2020, С. 123-132 // URL: file:///C:/Users/%D0%9F%D0%B0%D1%81%D0%B5%D0%BA%D0%B0/Downloads/adminojs,+Paseka_Demko.pdf
14. Пасека С.Р., Малий А.О. Туристична галузь як середовище використання трудового потенціалу населення. Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія: Економічні науки. 2021, Випуск 3. С. 103-112. URL: <http://eprints.cdu.edu.ua/4764/1/18.11.2021.pdf#page=79>

Перелік питань до підсумкового контролю:

1. Наукове пізнання та його особливості.
2. Класифікація принципів науки і наукового пізнання.
3. Критерії науковості знання.
4. Форми організації наукового знання: факт, положення, поняття, категорія, принцип, закон, теорія, ідея, гіпотеза, парадигма.
5. Види та ознаки наукового дослідження.
6. Специфіка наукового методу.
7. Співвідношення методології та методики наукового дослідження.
8. Типологія методів наукового пізнання: спеціальні та загальнонаукові.
9. Класифікація та характеристика загальнонаукових методів.
10. Загальнонаукові методи: теоретичні та емпіричні.
11. Теоретичні методи пізнання: абстрагування, аналіз і синтез, індукція та дедукція, побудова теорій, ідеалізація, мисленнєвий експеримент, математичні методи, аксіоматичні методи, гіпотетикодедуктивний, історичний і логічний метод.
12. Емпіричні методи: спостереження, порівняння, вимірювання, експеримент.
13. Лабораторні та польові експерименти. Метод експертних оцінок.
14. Співвідношення теоретичних та емпіричних методів у науковому дослідженні.
15. Етапи наукового дослідження: постановка проблеми, вироблення методології, збір та аналіз фактів, експеримент, висновки, апробація.
16. Наукова проблема як основа задуму дослідження.
17. Актуальність проблеми та її обґрунтування.
18. Категоріальний апарат наукового дослідження.
19. Мета, об'єкт, предмет дослідження.
20. Наукова новизна, її функції.
21. Теоретична та практична значущість дослідження.
22. Поняття про наукову інформацію та її роль у проведенні наукових досліджень.
23. Види фактів.
24. Джерела даних.
25. Джерела інформації та їх використання у науково-дослідницькій роботі.
26. Особливості інформаційного пошуку при проведенні наукового дослідження.

27. Проблема плагіату та посилання на певний науковий текст.
28. Експеримент як засіб отримання нових знань.
29. Розробка методики експерименту.
30. Обробка експериментальних даних.
31. Вибіркові оцінки коректності математичної обробки результатів експерименту.
32. Вимоги щодо проведення статистичних спостережень.
33. Опитування та моніторинг як прикладні методи.
34. Методи статистичного аналізу: кореляційний, факторний аналіз, метод імплікаційних шкал, контент-аналіз.
35. Похибки вимірювання.
36. Стил ь писемної наукової мови.
37. Правила цитування та посилання на використані джерела.
38. Поняття про академічну доброчесність.
39. Плагіат. Види плагіату.
40. Попередження проявів академічної недоброчесності.
41. Суб'єкти наукової роботи і діяльності у вищому навчальному закладі.
42. Організація вузівської науки.
43. Види і форми науково-дослідної роботи.
44. Система управління науково-дослідною роботою.
45. Загальнонаукові методи дослідження.
46. Методи теоретичних досліджень.
47. Критерії вибору методології дослідження. Конкретно-наукові (емпіричні) методи дослідження.
48. Процедури у наукових дослідженнях.
49. Підходи та критерії вибору методів в економічних дослідженнях.
50. Наукова проблема у науковій діяльності.
51. Принципи та критерії вибору проблеми дослідження.
52. Принципи та критерії вибору теми дослідження.
53. Поняття наукової організації праці (НОП).
54. Принципи організації праці у науковій діяльності.
55. Особливості творчої праці.
56. Роль особистості вченого в науці.
57. Планування і раціональна організація праці науковця.
58. Раціональний трудовий режим дослідника і організація робочого місця.
59. Класифікація інформаційного забезпечення науково-дослідного процесу.
60. Бібліотечно-бібліографічні джерела інформації у наукових дослідженнях